

ธุรกิจศึกษา

บทบาทและความสำคัญในระบบการศึกษาไทย

โดย รศ. ดร. จริญญาศรี มาดิลกโกวิท
ประจำสาขาวิชาเฉพาะ วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

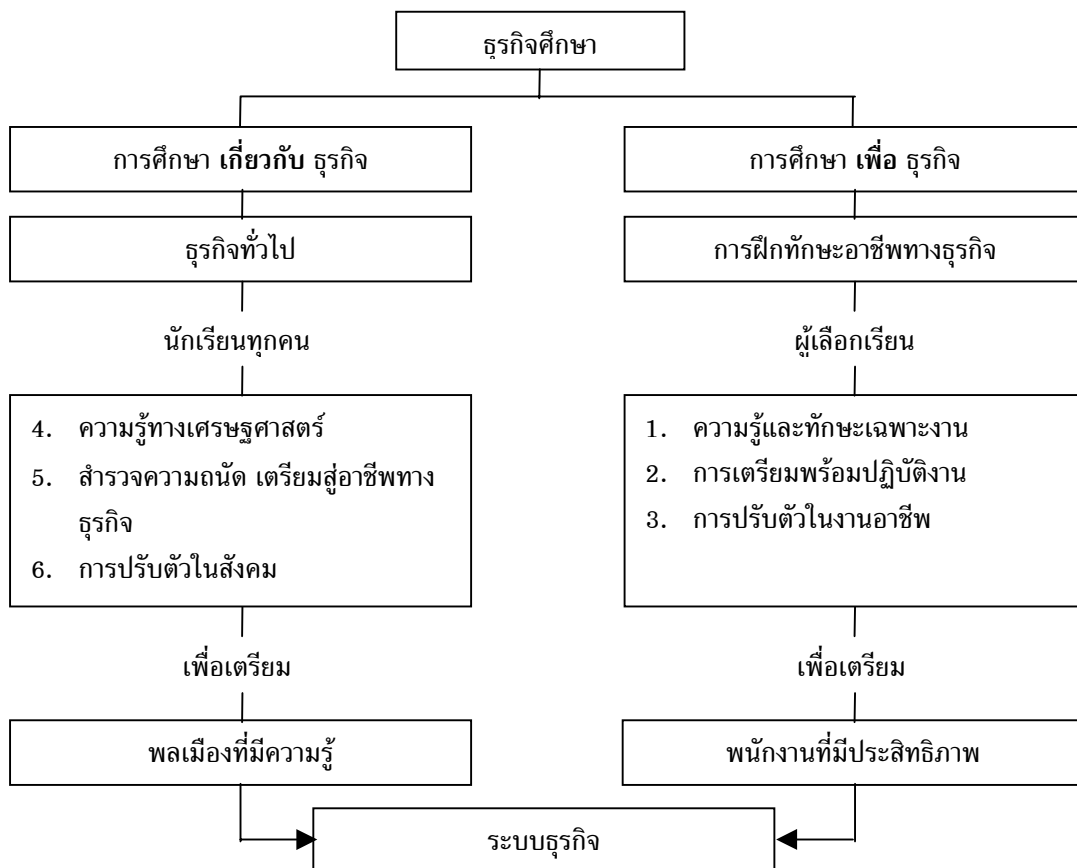
ความจำเป็นและปรัชญาของธุรกิจศึกษา

ผู้เขียนเคยให้นิสิตไปสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่นอกวิชาเอกธุรกิจศึกษา ถึงความหมายและประโยชน์ของธุรกิจศึกษาตามความคิดของเขา ปรากฏว่าเกือบทั้งหมดของคนที่ถูกสัมภาษณ์ตอบว่า ธุรกิจศึกษาเป็นการเรียนเกี่ยวกับธุรกิจ เช่น วิชาบัญชี การเงิน การตลาด คอมพิวเตอร์ เป็นต้น และมีประโยชน์ในแง่ใช้ความรู้มาบริหารเรื่องธุรกิจ มีผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ หรือบางคนเข้าใจว่าเป็นการทำธุรกิจเกี่ยวกับโรงเรียน นิสิตในสาขาวิชาเองก็เข้าใจว่าธุรกิจศึกษาคือการเรียนไปเป็นครูสอนวิชาธุรกิจ ส่วนใหญ่ถ้าเราพูดถึงโปรแกรมธุรกิจศึกษาในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย มักใช้คำว่า “บริหารธุรกิจ” ถ้าพูดคำว่า “ธุรกิจ” จะหมายความว่าโปรแกรมอาชีพหนึ่งในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ เป็นการสอนวิชาธุรกิจในโรงเรียนมัธยมศึกษา ถ้าเป็น “ธุรกิจศึกษา” จะใช้เมื่อพูดถึงโปรแกรมการเตรียมครูสอนวิชาธุรกิจ

ถึงแม้ว่าธุรกิจศึกษา (Business Education) จะหมายความว่าต่าง ๆ กัน แล้วแต่การรับรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แต่เราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าเราทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องธุรกิจ เพราะในปัจจุบันธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น โลกยุคใหม่กลายเป็นโลกของการสื่อสารเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคที่เทคโนโลยีได้รับการพัฒนาให้ก้าวไกลไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงกระแสทางด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของประเทศและประชาคมโลกยังคงดำเนินอยู่ตลอดเวลา โลกยุคใหม่นี้ต้องการพลเมืองที่มีความรู้ความเข้าใจในฐานะที่เป็นผู้บริโภคที่ต้องตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการให้ได้ดีที่สุด คำนึงถึงเงินที่จ่ายไป รู้จักเก็บรักษาทรัพยากรที่หามาได้ และมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังต้องทำประโยชน์ให้กับสังคมที่ให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก อาจจะเป็นผู้ประกอบการ พนักงาน ลูกจ้างในองค์กรเอกชนและรัฐบาล เช่น นักบัญชี เลขานุการ พนักงานขาย เจ้าหน้าที่เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ครู และอาชีพอื่น ๆ อีกมากมายในสังคม แต่การที่จะเป็นพลเมืองที่มีความรอบรู้ เป็นผู้บริโภคที่ฉลาด และเป็นคนทำงานที่มีความสามารถได้นั้น จำเป็นที่ทุกคนต้องมีความเข้าใจโลกธุรกิจ และบทบาทของธุรกิจที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ อย่างน้อยที่สุดเพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการก้าวเข้าสู่โลก

ของอาชีพ ธุรกิจศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดหาความรู้ให้กับบุคคลทุกวัย ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Nanassy, Malsbary and Tonne (1977) ได้พูดถึงธุรกิจศึกษาในความหมายกว้าง ๆ ว่าเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่จะจัดหาความรู้ ทักษะ ความเข้าใจ และทัศนคติที่จำเป็นในการเข้าสู่โลกธุรกิจ ในฐานะผู้ผลิตหรือผู้บริโภคสินค้าและบริการที่ธุรกิจเสนอให้ จากคำจำกัดความที่กล่าวมาแสดงให้เห็นหน้าที่ของธุรกิจศึกษา 2 ข้อ ๆ แรก คือ ให้ความรู้และฝึกทักษะอาชีพทางธุรกิจ หรือเรียกว่าการศึกษาเพื่อธุรกิจ (Vocational Function) ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของธุรกิจศึกษา ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะอาชีพทางธุรกิจโดยเฉพาะ สำหรับนักเรียนที่เลือกเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพทางธุรกิจ ให้เป็นผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพซึ่งอาจจะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ หรือพนักงานรับจ้างตามองค์กรธุรกิจ รวมทั้งให้ความรู้และทักษะสัมพันธ์ สำหรับการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจด้วย เช่น มีทักษะในการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรมทางธุรกิจ เป็นต้น (แผนภาพที่ 1)



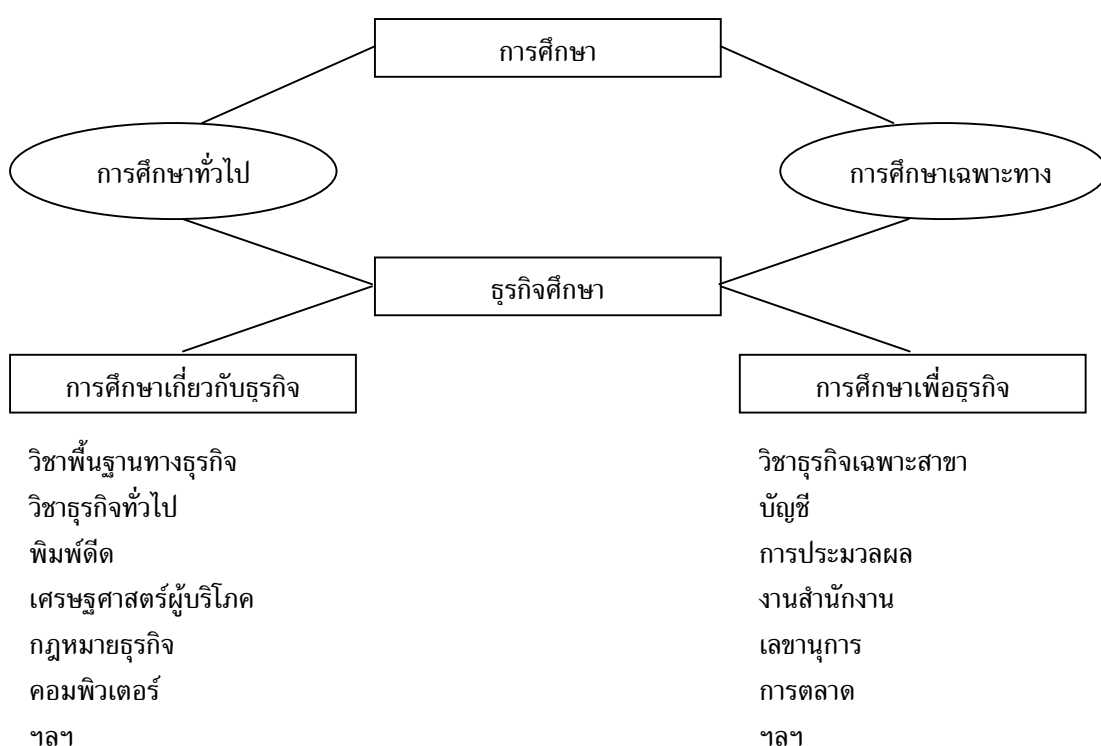
แผนภาพที่ 1 จุดมุ่งหมายของธุรกิจศึกษา

หน้าที่อีกข้อหนึ่งของธุรกิจศึกษาคือ ให้ความรู้พื้นฐานทางธุรกิจทั่วไป หรือเรียกว่าการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจ (General Education Function) หน้าที่นี้เน้นที่ผู้บริโภค คือให้ความรู้พื้นฐานทางธุรกิจทั่วไป และความรู้เศรษฐศาสตร์แก่ผู้เรียนทุกคน ไว้ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการงานและอาชีพอื่น ๆ เพื่อให้เป็นผู้บริโภคที่ฉลาดและเป็นดพลเมืองที่มีความรับผิดชอบของประเทศ ถึงแม้ว่าธุรกิจศึกษาจะมีหน้าที่ในการให้การศึกษาเพื่อธุรกิจและเกี่ยวกับธุรกิจ แต่เราไม่สามารถแยกให้การศึกษาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่กลับต้องนำมาใช้และส่งเสริมไปพร้อมกัน เพราะทุกคนในสังคมล้วนต้องเป็นผู้บริโภคและอาจเป็นผู้ผลิตในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตามทั้งสองจุดมุ่งหมายต่างมุ่งที่ประโยชน์เดียวกันคือ เพื่อพัฒนาระบบธุรกิจของสังคมซึ่งจะส่งผลถึงเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด

บทบาทและความสำคัญของธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาไทย

ก่อนที่จะกล่าวถึงบทบาทของธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาไทย ควรต้องดูที่ความสำคัญของระบบการศึกษา ก่อน ในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 กล่าวไว้ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง รัฐเชื่อว่าการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทยทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาระหว่างด้านต่าง ๆ ได้ ระบบการศึกษาในปัจจุบัน เป็นระบบที่ให้ผู้คนได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเอง อาชีพ และสังคมโดยอาศัยการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่จัดตามแนวระบบโรงเรียน และการศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิต การจัดการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน มีทั้งการศึกษาทั่วไป (General Education) และการศึกษาตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ชุมชนและประเทศเป็นการศึกษาเฉพาะทาง (Specialized Education) เช่น การศึกษาวิชาชีพ การฝึกหัดครู เป็นต้น ธุรกิจศึกษาจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบการศึกษา (แผนภาพที่ 2) ที่มีส่วนเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ เพราะธุรกิจศึกษามีบทบาททั้งให้การศึกษาเฉพาะทาง และการศึกษาทั่วไป การศึกษาเพื่อธุรกิจจัดเป็นการศึกษาเฉพาะทาง เพราะเป็นการศึกษาเพื่อวิชาชีพประเภทหนึ่ง ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการประกอบอาชีพอิสระและรับจ้าง และให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจจัดเป็นการศึกษาทั่วไป ที่นอกจากจะให้ความรู้และมีความสามารถทางด้านเศรษฐศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันในฐานะผู้บริโภคแล้ว ผู้เรียนยังใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือใช้เป็นการทดลองเรียนเพื่อสำรวจความถนัดความสนใจ เพื่อเตรียมเข้าสู่อาชีพทางธุรกิจ รูปแบบการจัด

ธุรกิจศึกษามีทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน การพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระบบโรงเรียน จะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเป็นการอบรมวิชาชีพเฉพาะด้านในระยะสั้น สำหรับผู้ที่ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะด้านธุรกิจเพิ่มเติม ธุรกิจศึกษาจะเริ่มที่ระดับการศึกษาใดก็ได้ การสอนวิชาธุรกิจอาจจะแบ่งเนื้อหาและการสอนตามระยะเวลาของการศึกษา หรือสามารถจะดำเนินต่อไปตลอดชีวิตของบุคคลนั้น ส่วนวัตถุประสงค์ของการให้ความรู้และทักษะด้านธุรกิจในแต่ละระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันตามวัย วุฒิภาวะ ความต้องการของผู้เรียน และความมุ่งหมายของการศึกษาในระดับนั้น



แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของธุรกิจศึกษากับระบบการศึกษา

ธุรกิจศึกษาของไทยในระบบโรงเรียน จะจัดรวมอยู่ในหลักสูตรสายสามัญเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ และจัดเป็นหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะโดยตรง ซึ่งได้แก่หลักสูตรอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรที่ใช้ใน พ.ศ. 2538 นั้นในระดับประถมศึกษาวิชาธุรกิจจัดอยู่ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ อยู่ในกลุ่มงานเลือกประเภทงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ แขนงงานซื้อขายบริการ ซึ่งจะเรียนในชั้น ป.5-6 เนื้อหาที่เรียนเกี่ยวกับงานบริการ เช่น การขายของหน้าร้าน พนักงานขายน้ำมัน พนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น ธุรกิจศึกษาในระดับนี้มุ่งให้ผู้

เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ปลูกฝังนิสัยรักงาน และให้ทำงานเป็นเท่านั้น อย่างไรก็ตามเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำบัญชีรับจ่ายแบบง่าย ความรู้สำหรับผู้บริโภคยังมีแทรกอยู่ในวิชาของกลุ่มอื่น ๆ ด้วย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษามุ่งให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจของตนเอง ใช้ความรู้ที่เรียนเป็นพื้นฐานศึกษาต่อ และสามารถประกอบอาชีพได้สมควรแก่วัย หลักสูตรระดับนี้จะจัดวิชาเป็นกลุ่ม ๆ ให้เลือกเรียน วิชาที่เปิดสอนจะเป็นงานเสริมงานผลิตมี 25 วิชาอยู่ในหลายสาขาของธุรกิจ เช่น การสื่อสาร บัญชี งานสำนักงาน การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก เป็นต้น ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจยังคงมีสอนในกลุ่มอื่นด้วย วิชาธุรกิจทั้งหมดนี้ยังคงเปิดให้เลือกเรียนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีวิชาเพิ่มขึ้น 2 วิชาเป็น 27 วิชา นอกจากนี้ยังมีวิชาธุรกิจอีก 4 วิชาอยู่ในวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเป็นวิชาบังคับเลือก ทั้งนี้การศึกษาวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำไปประกอบอาชีพได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น และให้รู้แนวทางที่จะศึกษาเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล หรือใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาในขั้นสูงต่อไป

ส่วนธุรกิจศึกษาในหลักสูตรอาชีวศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ในระดับ ปวช. ธุรกิจศึกษาจัดอยู่ในประเภทวิชาพาณิชยกรรมซึ่งเป็น 1 ใน 5 ประเภทวิชาในหลักสูตรนี้ และมีวิชาธุรกิจเปิดสอนอยู่ในหมวดวิชาชีพในประเภทวิชาคหกรรม และอยู่ในกลุ่มวิชาธุรกิจเกษตรของประเภทวิชาเกษตรกรรมด้วย แต่ในระดับ ปวส. และ ปวท. ธุรกิจศึกษาจัดอยู่ในประเภทวิชาบริหารธุรกิจ มีวิชาเกี่ยวกับธุรกิจอยู่ในหมวดวิชาพื้นฐานและวิชาเพื่อธุรกิจอยู่ในหมวดวิชาชีพและเลือกเสรี นอกจากนี้วิชาธุรกิจยังมีแทรกอยู่ในหมวดวิชาอื่น ๆ เช่น คหกรรมอีกด้วย การศึกษาในระดับนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับกลาง รวมทั้งมีความสามารถในการริเริ่มประกอบการ ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจเลือกแล้วว่าประกอบอาชีพธุรกิจ ฉะนั้นจะมีวิชาธุรกิจให้เลือกเรียนตามความสนใจจัดอยู่ในสาขาธุรกิจต่าง ๆ เช่น สาขาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาเลขานุการ สาขาวิชาธุรกิจโรงแรม เป็นต้น สำหรับธุรกิจศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีจะเปิดสอนอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับสูงสามารถเป็นนักบริหารธุรกิจ ครูสอนธุรกิจ นักฝึกอบรม นักวิจัยและนักวิชาการที่สามารถประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ และต้องสามารถพัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทาง ให้มีความชำนาญมากขึ้นและสร้างเป็นเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาของตนได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าธุรกิจศึกษามีบทบาทอย่างมากในเรื่องพัฒนาอาชีพ ซึ่งมีทั้งที่ให้ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการนำไปประกอบอาชีพทางธุรกิจโดยตรง หรือใช้ในงานอาชีพอื่นที่ต้องมีเรื่องของธุรกิจมาเกี่ยวข้อง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย แต่ธุรกิจศึกษาไม่ใช่จะละเลยการพัฒนาในด้านอื่น ตรงกันข้ามธุรกิจกลับช่วยพัฒนาผู้เรียนในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น การอ่าน การเขียน การพูด การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดวิพากษ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ การตัดสินใจ และการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะผู้บริโภค และให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะเหล่านี้จากการเรียนการสอนวิชาธุรกิจ เช่น การศึกษาสำหรับผู้บริโภค กฎหมายธุรกิจ การติดต่อสื่อสาร บัญชี การขาย เป็นต้น ทั้งนี้บางทักษะสามารถฝึกฝนและปลูกฝังได้ตั้งแต่การเรียนรู้ในระดับต้น เช่น การอ่าน การพูด การเขียน และการแก้ปัญหา บางทักษะสามารถเน้นได้มากขึ้นเมื่อเรียนในระดับสูง เช่น การคิดวิเคราะห์และการคิดวิพากษ์โดยผ่านทางกิจกรรมการเรียนการสอน

ถ้าพิจารณาความสัมพันธ์ของธุรกิจศึกษากับแนวคิดเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) เราจะเห็นบทบาทของธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาเพื่ออาชีพเริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1971 โดย Sidney P. Marland เขาเสนอว่านักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ต้องพร้อมที่จะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา หรือสามารถประกอบอาชีพได้ Marland ได้ผสมผสานโลกของการศึกษากับโลกของการทำงานไว้ด้วยกัน เกิดเป็นการศึกษารูปแบบใหม่ ปี ค.ศ. 1974 ในสหรัฐอเมริกามีการประชุมเจ้าหน้าที่โรงเรียนของรัฐระดับหัวหน้าและได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ว่า “เป็นกลยุทธ์ทางการสอนที่สำคัญที่มุ่งปรับปรุงให้ผลของการศึกษาดีขึ้น โดยเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนเข้ากับแนวคิดในการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่ออาชีพเป็นการเชื่อมโยงการศึกษาเข้ากับโลกของการทำงาน การศึกษาเพื่ออาชีพจะเป็นการสะสมมวลประสบการณ์ทางการศึกษา ตั้งแต่ปฐมวัยเรื่อยไปจนตลอดชีวิตการทำงานของบุคคลนั้น การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่สมบูรณ์แบบ ต้องเริ่มตั้งแต่ให้นักเรียนทุกคนมีความตระหนักในบทบาทของตนเองและงานอาชีพ เรียนรู้บทบาทของงานอาชีพ สำรวจลึกลงไปในงานอาชีพที่เลือกแล้ว การเตรียมตัวฝึกงานอาชีพ ความเข้าใจความสำคัญของงานในระบบเศรษฐกิจ และทักษะในการหางาน”

การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่สมบูรณ์ตามรูปแบบของโรงเรียนมี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นสำนึกหรือมีความตระหนักในบทบาทของตนเองกับในงานอาชีพ (Career Awareness) จะเริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 – 6
2. ขั้นเรียนรู้บทบาทของงานอาชีพ (Career Orientation)
3. ขั้นสำรวจความเหมาะสมของตนเองกับงานอาชีพ (Career Exploration) ขั้นที่ 2 และ 3 จะอยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น

4. ขั้นเตรียมตัวให้พร้อมปฏิบัติงานอาชีพ (Career Preparation) จะอยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขั้นตอนการจัดการศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และทำควบคู่ไปกับการพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของนักเรียน การวางหลักสูตรให้สอดคล้องกับขั้นตอนการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ จะคำนึงถึงความสามารถในการรับรู้และวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย

ถ้าพิจารณาจุดมุ่งหมายของธุรกิจศึกษาแล้ว จะพบว่าการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจมีบทบาทอยู่ใน 3 ขั้นตอนแรกของการศึกษาเพื่ออาชีพ ส่วนการศึกษาเพื่อธุรกิจจะเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ฝึกทักษะเฉพาะในงานอาชีพที่เลือกแล้ว และให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ ทักษะในการหางาน ซึ่งในสถานศึกษาบางแห่งจะมีบริการจัดหางานไว้ให้พร้อม

บทสรุป

ธุรกิจศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการศึกษา ธุรกิจศึกษามีคุณค่าในการส่งเสริมให้ระบบการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาด้านอาชีพ ธุรกิจศึกษามีสอนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน และในทุกระดับชั้นของการศึกษา มีบทความและหนังสือจำนวนมากกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และพยากรณ์แนวโน้มในอนาคตทั้งของโลกและประเทศทางแถบเอเชียไว้ เทคโนโลยีได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับทั้งในที่ทำงานและที่บ้าน ซึ่งนี่ไม่พ้นคอมพิวเตอร์ซึ่งนับวันจะมีขนาดเล็กลงเรื่อย ๆ ศูนย์กลางเศรษฐกิจของโลกจะย้ายมาอยู่ในซีกโลกตะวันออก การทำธุรกิจจะเน้นมันสมองมากกว่าเงินทุน ธุรกิจเน้นการให้บริการและข่าวสาร ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น กำลังเข้าสู่ยุคของการประมวลความรู้ (Knowledge – Based Age) แล้ว ขณะที่บางประเทศรวมทั้งไทยเราเพิ่งเข้าสู่ยุคสารสนเทศ (Information Age) จากตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ น่าจะเป็นสิ่งย้ำเตือนให้ผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจศึกษาของประเทศเรา โดยเฉพาะรัฐบาลเห็นความจำเป็นและความสำคัญของธุรกิจศึกษาให้มากขึ้น เพราะธุรกิจศึกษาสามารถเป็นกำลังสำคัญทางหนึ่ง ที่จะช่วยให้สังคมและเศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้า และรับกับการเปลี่ยนแปลงต่อไปได้ดังที่กล่าวไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535

คัดลอกจาก : สารพัฒนาหลักสูตร ปีที่ 15 อันดับที่ 123 เดือน ต.ค.-ธ.ค. 2538

โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของบทความแล้ว

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.**

กรุงเทพฯ : 2535. 30 หน้า

ยี่น ภู่วรรณ. “ความจำเป็นของเทคโนโลยีสารสนเทศ” และ “ยุคของสารสนเทศ” สารพัฒนา

หลักสูตร, 119 (ตุลาคม-ธันวาคม 2537), 14-18

วิชาการ, กรม. **หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).** พิมพ์

ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2537. 177 หน้า

วิชาการ, กรม. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).**

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2535. 266 หน้า

วิชาการ, กรม. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง**

พ.ศ.2533). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

อาชีวศึกษา, กรม. **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538.** กรุงเทพฯ : 2538.

อาชีวศึกษา, กรม. **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2536.** กรุงเทพฯ :

2536.

อาชีวศึกษา, กรม. **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค พุทธศักราช 2533.** กรุงเทพฯ :

2533.

Calhoun, Calfrey C. and Alton V. Finch. **Vocational Education : Concepts and Operations.**

California : Wadsworth Publishing Company, 1982.

Daughtrey, Anne Scott. **Methods of Basic Business and Economic Education,** Second

edition. Ohio : South-Western Publishing Co., 1974.

Nanassy, Louis C., Dean R. Malsbary and Herbert A. Tonne. **Principles and Trends in Business Education**. Indiana : Bobbs-Merill Educational Publishing, 1977.

O'Neil, Sharon Lund, Editor. **Strategic Planning for the 1990's**. National Business Education Yearbook, No. 28. Virginia : National Business Education Association, 1990.
